

6. 8. 2024

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Novela zákona o úřednících územních samosprávných celků

S účinností od 1. 1. 2025 nabývá účinnosti novela zákona č. [312/2002](#) Sb., o úřednících územních samosprávných celků (dále jen „zákon o úřednících“), a to novela provedená zákonem č. [196/2024](#) Sb. Změny se dotýkají především vzdělávání úředníků územních samosprávných celků (dále jen „ÚSC“) a požadavků na jejich kvalifikaci, ale mění se i ustanovení upravující veřejnou výzvu a výběrové řízení, důvody z odvolání funkce a mnoho dalšího. Co konkrétně tato novela obsahuje?

Vstupní vzdělávání úředníků

Vstupní vzdělávání úředníků se rozšiřuje o základní znalosti informačních systémů veřejné správy a prodlužuje se lhůta pro absolvování vstupního vzdělávání z původních 3 měsíců na 6 měsíců ode dne vzniku pracovního poměru. Novinkou je pak zakotvení zkoušky vstupního vzdělávání. Úředník, který vykonává správní činnosti, pro jejichž výkon je předpokladem prokázání zvláštní odborné způsobilosti, je povinen do 9 měsíců od vzniku pracovního poměru k ÚSC nebo ode dne, kdy začal tyto správní činnosti vykonávat, prokázat znalosti a dovednosti získané vstupním vzděláváním zkouškou vstupního vzdělávání. Obdobná úprava platí i pro vedoucího úředníka.

Zkouška by měla mít formu písemného on-line testu, zabezpečení zkoušky je pak plně v gesci Ministerstva vnitra. Složení zkoušky vstupního vzdělávání pak bude podmínkou pro vykonání zkoušky zvláštní odborné způsobilosti.

Průběžné vzdělávání úředníků

Kromě úpravy definice toho, co je průběžné vzdělávání, tedy že zahrnuje prohlubující, aktualizací a specializační odborné vzdělávání poskytující znalosti a dovednosti nezbytné pro výkon správních činností v územním samosprávném celku, včetně získávání a prohlubování jazykových znalostí, se snižuje rozsah předepsaného plánu vzdělávání (v rámci prohlubování kvalifikace) z původních 18 pracovních dnů po dobu následujících 3 let na pouze 9 pracovních dnů. Důvodová zpráva k tomu uvádí, že tato úprava mj. vychází z požadavků ÚSC na to, že ne vždy bylo možné smysluplně naplnit uvedený rozsah vzdělávání 18 dní během 3 let. Případné navýšení tohoto rozsahu je pak ponecháno na uvážení ÚSC. Prohlubování kvalifikace úředníků navíc již nebude nutné zajišťovat prostřednictvím vzdělávacích institucí s akreditací pro příslušný vzdělávací program, nýbrž pouze prostřednictvím akreditovaných vzdělávacích institucí - odpadl tedy požadavek akreditace vzdělávacího programu.

Zvláštní odborná způsobilost

Jak již bylo uvedeno výše, zkouška zvláštní odborné způsobilosti bude podmíněna vykonáním zkoušky vstupního vzdělávání. To pak s sebou přináší zrušení obecné části zvláštní odborné způsobilosti. Zkouška by tak měla být zaměřena prakticky na míru potřebám pro výkon konkrétní správní činnosti.

V případě obcí I. typu bude možné, aby úředník vykonávající více správních činností prokazoval zvláštní odbornou způsobilost tzv. průřezovou zvláštní odbornou způsobilostí, která by měla

zahrnovat souhrn znalostí a dovedností nezbytných pro výkon správních činností v obcích se základním rozsahem výkonu přenesené působnosti. Nově bude možné, aby zvláštní odbornou způsobilost získala i jiná osoba než úředník. Důvodová zpráva k tomu uvádí, že zakotvení této možnosti bude mít význam především pro starosty a místostarosty malých obcí, kteří fakticky řadu správních činností sami vykonávají.

Lhůta pro přihlášení úředníka k vykonání zkoušky zvláštní odborné způsobilosti se pak sjednocuje na 6 měsíců od vzniku pracovního poměru úředníka k ÚSC nebo ode dne, kdy úředník začal uvedenou správní činnosti (pro jejíž výkon je prokázání zvláštní odborné způsobilosti předpokladem) vykonávat.

Zjednodušení procesu veřejné výzvy a výběrového řízení

Ve vztahu k předkládání dokladů ze strany zájemců a uchazečů došlo ke zjednodušení administrativní náročnosti takového postupu, kdy výpis z evidence Rejstříku trestů bude možné při podání přihlášky nahradit čestným prohlášením o bezúhonnosti a doklad o nejvyšším dosaženém vzdělání připojit k přihlášce v prosté kopii. Originál výpisu z evidence Rejstříku trestů a ověřenou kopii dokladu o nejvyšším dosaženém vzdělání předloží zájemce nebo uchazeč ÚSC až před případným uzavřením pracovní smlouvy. Nyní by tak mělo být možné přihlášku s podklady zasílat i například e-mailem.

Zúžení definice úředníka?

Zákon o úřednících ve svém úvodu uvádí, že upravuje pracovní poměr úředníků ÚSC a jejich vzdělávání a dále pak také definuje úředníka jako někoho, kdo je zaměstnancem ÚSC podílejícím se na výkonu správních činností a kdo je zařazen do obecního úřadu. Původně pak zákon o úřednících obsahoval i negativní vymezení^[1], které však již bylo novelou pro nadbytečnost odstraněno. Ačkoliv tedy novelou dochází k vypuštění negativního vymezení, na koho se zákon o úřednících nevztahuje, věcně se nic nemění, jelikož zmíněné negativní vymezení bylo v podstatě duplicitní k samotné definici.

Další změny

Ke změnám došlo i v oblasti převedení na jinou práci či odvolání z funkce. Úprava převedení na jinou práci v situaci, kdy úředník neprokáže zvláštní odbornou způsobilost v požadované lhůtě, se kompletně zrušuje a bude tak postupováno podle obecné úpravy obsažené v zákoníku práce^[2]. U odvolání z funkce se pak zpřesňují důvody odvolání. Novinkou je pak i zakotvení možnosti poskytnutí odměny úředníkovi, který byl ÚSC vyslán do řídicího či kontrolního orgánu právnické osoby. Novelizované znění zákona o úřednících pak možnost poskytování odměny připouští, přičemž stanoví horní hranici celkové ročního úhrnu vyplacených odměn. Úprav doznala i ustanovení zákona o úřednících věnující se dalšímu odstupnému (nad rámec zákoníku práce).

Mgr. Bc. Tomáš Auer,
advokát

KVB advokátní kancelář s.r.o.

Teplého 2786
530 02 Pardubice

Tel.: +420 226 259 401
e-mail: pravnik@akkvb.cz

[1] Zde bylo uvedeno např. že se zákon nevztahuje na zaměstnance ÚSC zařazeného v jeho organizačních složkách, zvláštních orgánech, nebo kteří vykonávají výhradně pomocné, servisní nebo manuální práce.

[2] Naplnění výpovědního důvodu dle § 52 písm. f) zákoníku práce.

Aktualizováno. 6.11.2024

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Smluvní autonomie vs. ochrana slabší strany v moderním kontraktačním právu](#)
- [Reklamacce vad stavby](#)
- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Oceňování nemovitosti a přiměřená náhrada při zrušení spoluvlastnictví](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel × společnost\)](#)
- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)